

Список бібліографічних посилань:

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. – URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/slovnnyk>.
2. Василенко В. А. Особливості мовної свідомості юристів / В. А. Василенко, А. В. Деменко // Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр. / Гол. ред. С. П. Кучин. – Вип. 17. – Х.: Наукове товариство «Наука та знання», 2017. С. 43-47. – ISSN – 2305-9868.
3. Василенко В. А. Білінгвізм як чинник для успішної інтеграції в міжнародний освітній простір / В. А. Василенко // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: тези доп. VII Міжнар. науково-практ. Конфер. (Харків, 30 листопада 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. С. 73-76.

УДК 811. 161

Ольга Вікторівна ГЕНАЙТУС,

викладач вищої категорії філологічних дисциплін коледжу Сумського національного аграрного університету

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ФАКТОР ЯКОСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Успішна реалізація нових освітніх програм за державним освітнім стандартом вищої професійної освіти третього покоління носить системний характер і залежить від ряду умов. Це перш за все наявність у закладі вищої освіти кваліфікованих викладачів, готових здійснювати педагогічну діяльність на сучасному рівні з використанням інтерактивних та нових інформаційних технологій для реалізації інноваційних програм; ефективна навчально-методична система, що організує і забезпечує педагогічну діяльність науково-педагогічного складу.

Слід зазначити, що у коледжі Сумського національного аграрного університету велика увага приділяється підвищенню якості викладання, при цьому використовуються різні форми роботи. Удосконалюється інформаційна система університету, обладнані автоматизовані навчальні класи та кабінети, електронна бібліотека, широко впроваджуються технічні засоби навчання. Крім того, у закладі створена струнка система моніторингу і рейтингової оцінки наукової та навчально-методичної діяльності науково-педагогічного складу. Посилено вимогливість і контроль за якістю проведення занять.

Безперечно, ці організаційно-методичні заходи підвищують відповідальність, створюють робочу обстановку і є важливою умовою посилення мотивації викладачів щодо підвищення якості викладання і

навчання студентів. Однак у сучасній ситуації перебудови всієї системи освіти традиційні зусилля на інтенсифікацію адміністративних ресурсів все більше втрачають свої стимулюючі можливості. Більше того, слід визнати, що такий підхід робить значну ставку на формалізовані критерії забезпечення освітнього процесу, які не впливають вирішальним чином на його якість. Разом із тим існує значний, ще не задіяний резерв підвищення якості викладання: особистісно-професійний потенціал педагогів.

У пошуках підвищення якості педагогічної діяльності необхідна ставка на підтримку і довіру саме особистості педагога з метою продуктивного використання її потенціалу.

У нашому випадку мова йде про потенціал викладача. Критеріями розвитку особистісно-професійного потенціалу педагога виступають: рівень його професійної суб'єктності та активності, переважання внутрішньої мотивації, рівень професійної самосвідомості, націленість на постійний саморозвиток і самоактуалізацію в професії. Показником реалізації особистісного професійного потенціалу педагога є висока ефективність педагогічної діяльності.

На сучасному етапі проблема взаємозв'язку особистісного потенціалу та професійної успішності не до кінця вивчена і вимагає подальшого дослідження з метою реального застосування на практиці. Розкриття особистісно-професійного потенціалу вимагає цілеспрямованої роботи і наявності певних умов для цього (2, с. 145-148).

Сьогодні проблемою особистісного потенціалу займаються різні вчені. Д. А. Леонтьєв вводить поняття особистісного потенціалу як стрижневої характеристики особистості, визначаючи її як систему переконань про себе, про світ, про відносини зі світом. Це диспозиція, що включає в себе три порівняно автономних компонента: залученість, контроль, прийняття ризику. Виразність цих компонентів і життєстійкості в цілому перешкоджає виникненню внутрішньої напруги у стресових ситуаціях за рахунок стійкого подолання стресів і сприйняття їх як менш значущих» (5, с. 35-67).

Відомий вітчизняний психолог Б. Г. Ананьєв виділив чотири складових вивчення людини – індивід, суб'єкт, особистість, індивідуальність. Поняття особистості при цьому розглядається як індивід, який придбав особливі соціальні властивості в системі суспільних відносин. Він визначав потенціал особистості в єдності і взаємозв'язку всіх цих складових (1, с. 35).

Дослідження науковця В. А. Василенко дає нам можливість подивитися на особистісно-професійний потенціал, як на певне індивідуально-психологічне явище, яке можна структурно представити, за допомогою певних методів пізнати і динамічно цілеспрямовано розвивати через виховання, самовиховання, навчання, самонавчання,

вправи, самовправи, тренування, самотренування. Ця розвиваюча діяльність виступає для індивіда провідною і дозволяє йому удосконалювати і реалізовувати свій особистісний потенціал (3, с. 26-29).

Таким чином, нові вимоги до освіти підвищують роль саме особистості як відкритої системи, що самоорганізується. Як зазначає Т. О. Катербарг, «... якість освіти, врешті-решт, буде визначатися тим, хто і як реалізує ці «наукові концепти» в повсякденній освітній діяльності. Інакше кажучи, якісні характеристики професійної діяльності педагогів багато в чому є фактором якості освіти» (4, с. 25-29).

Список бібліографічних посилань:

1. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания. – СПб.: Питер, 2001. С. 288.

2. Василенко В. А. Лінгвокомунікативні механізми формування іміджу сучасного керівника / В. А. Василенко // Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та праві: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / М-во освіти і науки України; М-во культури України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – 19-20 квітня 2018р. – Київ: Видавничий центр КНУКіМ, 2018. С. 145-148.

3. Василенко В. А. Професійний потенціал викладача вищої школи як педагогічна категорія: сучасний погляд / В. А. Василенко // Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. / М-во освіти і науки України; М-во культури України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ: Видавничий центр КНУКіМ, 2017. – Ч. 2. – 238 с. С. 26-29.

4. Катербарг Т. О. Профессиональный потенциал педагогов как педагогическая категория и функциональный компонент образовательного пространства школы // Современные научные исследования и инновации. – Апрель 2013. – № 4 URL: <http://web.snauka.ru/>.

5. Леонтьев Д. А. Возможности эмпирического исследования личностного потенциала / Д. А. Леонтьев, Е. Ю. Мандрикова, Е. Осин, А. В. Плотникова, Е. И. Рассказова // Прикладная психология как ресурс социально-экономического развития современной России: материалы межрегиональной научно-практической конференции. – М., 2005. С. 468.